

кажуць: „Крупіна за крупіной ганяецца з дубіной“. Пастава маладзіцы, якая таўкла крупы, выклікала гарэзлівыя думкі, таму і сьпявалася: „Ой ты мая Домна, прыйдзі ка мне цёмна. Твая *ступа*, мой таўкач, будзем крупы абтаўкаць“.

Ступа заўсягды прыходзіць на помач у гады войнаў, рэзрухаў. Паступова *ступы* саступілі дарогу тэхніцы, але ў музэях нагадваюць, што іхныя мірныя жаролы былі задоўга да жаролаў ракет і гарматаў, і думаецца, ня гэткі ўжо й дурны быў той дурань, што насіўся са *ступаю* — пра жыццё думаў.

Суботнік

Рыгор Барадулін

Суботнік, калі тлумачыць даступна — савецкае прыгоннае права. Чалавек працуе пяць дзён за мітычны заробак, а ў *суботу* працуе зусім бясплатна.

Вось як тлумачыцца гэтае прыгоннае права ў савецкіх даведніках: „Добраахвотнае і бясплатнае калектыўнае выкананьне якой-небудзь грамадзка карыснай працы ў нерабочы час“. А вяршыняй усяго — *камуністычны суботнік*: „Бясплатная работа на карысьць грамадства ў нерабочы час, як працяжэньне камуністычных адносін да працы“.

А ўсё, здаецца, пачалося зь бярвяна, якое нібыта нёс сам Ленін зь лепшымі прадстаўнікамі пралетароў.

І лягло гэтае бярвяно на дзесяцігодзьдзі на плечы „гегемонаў“ і „гнілой інтэлігенцыі“. *Суботнікаў* было мала, яшчэ ж і *нядзельнікі* былі. Яны даста-соўваліся да сьвятых дзён, асабліва да Вялікадня, Тройцы, Калядаў...

Людзей саветызаваных ад вар’яцтва ратаваў хіба жарт. Быў і такі (а на *суботніках* працавалі „за таго хлопца“ — зноў жа, мітычнага хлопца):

Малады муж кожны раз прыходзіў дадому пад раніцу. На пытаньне жонкі „дзе быў?“ адзін адказ — „працаваў за таго хлопца“. І вось аднойчы жонка ўзяла й прыйшла пад раніцу. Муж з рэўнасьцю: „Дзе была?“ А жонка: „А сёньня той хлопец за цябе працаваў“.

Думаецца, савецкія ідэолягі ламалі галовы над тым, як бы зрабіць тыдзень васьмідзённым. Тады б ужо камунізм пабудаваў як піць даць.

Суполка

Віталь Цыганкоў

Прыстаўка су- стварае прыцягальнае поле еднасьці, зьяднанасьці, гармоніі. Прыслухайцеся — суайчыньнік, суграмадзянін, сугучча, суладзьдзе, сумоўе, сусьвет.

У расейскай мове нічога падобнага *суполцы* паводле гучаньня няма, таму ў расейскамоўнай прэсе паняцьце *суполка* БНФ альбо не перакладаецца ўвогуле, альбо тлумачыцца як „пярвічная арганізацыя“. Прыгадваю, калі ў Вярхоўным Савеце ў пачатку 90-ых адзін намэнклятурны дэпутат абурываўся, што ў законе аб меншасьцях было ўжытае паняцьце „*нацыянальная супольнасьць*“. „Навошта нам гэтыя *суполкі* ў закон уводзіць?“ — запытаўся пільны дэпутат.

Гэты эпізод зусім не выпадковы, бо слова *суполка* выклікала ў партыйнай